

E dokumentum az Önadózó újságban megjelent írás elektronikus változata.

Cím: **A jegyzett tőke leszállítás jogi, számviteli és adózási kérdései**

Szerző: **Kovács Ferencné**

Forrás: **ÖNADÓZÓ 2008 / 10.**

Felhasználási feltételek: E dokumentum az Önadózó újságban megjelent írás elektronikus változata. A kiadvány szerzői jogi védelem alatt áll, 1 példányban saját gépre menthető, illetve 1 példányban kinyomtatható, a saját tevékenység során felhasználható. A kiadvány harmadik személy részére sem elektronikus sem hagyományos - nyomtatott - formában nem továbbítható és nem másolható. Nyilvános továbbközlése nem engedélyezett.

Jogi nyilatkozat: Az írás kizárólag csak tájékoztatás célját szolgálja, nem minősül tanácsadásnak, nem tartalmaz mindenre kiterjedő információt. A közlést követően az alapul szolgáló jogszabályok megváltozhattak. Felhasználás előtt konzultáljon szakértővel. A kiadó és a szerző a felhasználásból eredő kártérítési felelősségüket kizárják.

Kiadó: ADÓNET.HU Üzleti Kommunikációs Zrt. 1094 Budapest, Bokréta u. 3. Cégjegyzékszám: Fővárosi Cégbíróság 01-10- 0455755. Ügyfélszolgálat: 1085 Budapest, József körút 53. Telefon: 06 1 267 5010. E-mail: info@adonet.hu Internet: www.adonet.hu

Önadózó előfizetés: A kiadvány előfizetők részére ingyenes. Önadózó – az adózók lapja előfizetési díja 2009. évben 1.260,- Ft/hó. Előfizetés: info@onadozo.hu **Ügyfélszolgálat:** 1085 Budapest, József körút. 53. Telefon: 06 1 267 5010

A jegyzett tőke leszállítás jogi, számviteli és adózási kérdései

A törzstőkével, alaptőkével kapcsolatos gazdasági események jogszabályi háttere a megváltozott tőkeminimum kapcsán

2007 őszén több ponton változott a Gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény. A múlt év szeptember elsejével életbe lépő változások érintették a korlátolt felelősségű társaságok és a zártkörűen alapított részvénytársaságok alaptőkéjét is, melynek kapcsán lehetőség nyílt a már meglévő cégek törzstőkéjének, alaptőkéjének leszállítására. Írásunkban a jegyzett tőke leszállítás jogi, számviteli és adózási szabályait ismertetjük.

A változások következtében, korlátolt felelősségű társaság 500 000 forint törzstőkével alapítható, míg a zártkörűen alapított részvénytársaság alaptőke minimuma 5 000 000 forintra csökkent, tehát nemcsak gyorsan, hanem rendkívül kedvező anyagi feltételekkel alapíthatunk társaságot. Fentiek azt is jelentik, hogy a jogszabályi feltételek megléte esetén a lecsökkentett tőkével alapítható társaság, de a már meglévő társaságok jegyzett tőkéje is leszállítható akár a törvényi minimum összegig.

A saját tőke műveletekkel kapcsolatos döntések meghozatalához összetett ismeretekre van szükség, mert a gazdasági élet szereplőinek érintettsége kapcsán más - más elképzelések születnek a törvény módosulás adta lehetőséggel összefüggésben.

A társaságok tagjait az adómentes pénzkivonás lehetősége motiválja, míg az adótanácsadók, könyvelők, könyvvizsgálók jól tudják, hogy jogi, számviteli, adózási kérdések sorát veti fel egy - egy tőkeművelettel kapcsolatos gazdasági esemény.

Írásunkkal arra törekszünk, hogy a jogszabályi háttér ismertetésével segítsünk eligazodni a fenti témában.

Lássuk először a **gazdasági társaságokról** szóló törvényben foglalt feltételeket.

Többféle oka lehet annak, hogy egy társaság arról dönt, hogy leszállítja a törzstőkéjét, alaptőkéjét. A saját elhatározáson alapuló döntés hátterében semmilyen törvényi kötelezés nem áll, amennyiben a fentiekben említett adómentes pénzkivonás céljával történik a tőkeleszállítás. A társaság veszteségének ilyen módon történő rendezését is akár a törvényi kényszer beállta előtt is végre lehet hajtani, de a saját tőke szerkezetének átrendezési szándékával is leszállíthatjuk a törzstőkét, alaptőkét.

A tőkeleszállítás történhet saját elhatározásból, melynek célja lehet a

- saját tőke **végleges kivonása** a társaságból,
- a társaság **veszteségének** ilyen módon való **rendezése**,
- a **saját tőke szerkezetének** átrendezése
- esetleg kombináltan **veszteségrendezés és tőkekivonás**

Tőkeleszállítás korlátolt felelősségű társaság esetében [Gt. 159. §]

A társaság elhatározásából történő törzstőke leszállításáról csakis a taggyűlés dönthet. A taggyűlés akkor határozatképes, ha azon a törzstőke legalább fele vagy a leadható szavazatok többsége képviselve van.

A társasági szerződésben ennél nagyobb részvételi arány is előírható.

A társaság elhatározásából történő törzstőke leszállításáról döntő taggyűlési határozatban meg kell határozni a leszállított törzstőke és az egyes tagok törzsbetéteinek nagyságát, valamint azt, hogy a törzstőke leszállítására **tőkekivonás** vagy **veszteség rendezése** érdekében, illetve a saját tőke más elemeinek - ideértve a lekötött tartalékot is - növelése céljából kerül sor. A törzstőke leszállítása a társasági szerződés, illetve a tőke leszállításáról döntő taggyűlési határozat eltérő rendelkezése hiányában törzsbetétek arányában érinti a tagok üzletrészét.

A tőkeleszállításról szóló taggyűlési határozat módosítja egyben a társasági szerződést is.

Amennyiben a tőkeleszállítás célja **tőkekivonás**, a tőke leszállítás cégbírósi bejegyzését követően a tagok számára **kifizetésre kerül sor**. Amennyiben a **veszteségrendezés** volt a cél természetesen **kifizetés nem történhet**, a saját tőke **szerkezetének megváltoztatása** pedig nem feltétlen kifizetési céllal történik. Tekintettel arra, hogy a tőkeszerkezet megváltoztatása során a törzstőke a tőketartalék, illetve eredménytartalék növelése céljából történik, nem zárható ki, hogy később kifizetés mégis történjék.

Előfordulhat, hogy a tőkeleszállítás célja egyrészt veszteségrendezés, és e mellett kerül sor tőkekivonásra is. Ebben az esetben mindenképpen megelőző a veszteségrendezés és csak azt követően, a leszállítással érintett, megmaradó vagyon osztható szét a társaság tagjai között.

A taggyűlés a törzstőke tőkeminimum alá történő leszállításáról is határozhat, ez esetben a törzstőke leszállítás hatályosulásának előfeltétele, hogy a törzstőke leszállításával egyidejűleg elhatározott tőkeemelés is megtörténjen olyan mértékig, hogy a törzstőke legalább a tőkeminimumot elérje. Ebben az esetben beszé-

lünk a **feltételes tőkeleszállításról**. [Gt.159. § (3) bekezdés]

Alaptőke leszállítás részvénytársaság esetében [Gt. 266.§]

A **társaság elhatározásából** történő alaptőke leszállításáról a közgyűlés dönthet, erre az igazgatóság nem hatalmazható fel. Az alaptőke leszállításáról döntő közgyűlést összehívó meghívónak tartalmaznia kell az alaptőke leszállítás mértékére, okára és végrehajtásának módjára vonatkozó tájékoztatást, továbbá, ha erre sor kerül az alaptőke feltételes leszállításának tényét.

Az alaptőke leszállításáról szóló közgyűlési határozatban meg kell jelölni az alaptőke leszállítás okát, nevezetesen azt, hogy az alaptőke leszállítására **tőkekivonás**, vagy **veszteségrendezés** érdekében, vagy a részvénytársaság saját tőke más elemének – ideértve a lekötött tartalékot is- növelése céljából történik. Meg kell jelölni azt az összeget, amellyel az alaptőke csökken, és a részvények jellemzőit, valamint az alaptőke leszállítás végrehajtásának módját. A közgyűlés a tőkeleszállításról szóló határozati javaslatot legalább háromnegyedes szótöbbséggel fogadhatja el.

A közgyűlésnek az alaptőke leszállításáról szóló határozata - *amennyiben az eljárás eredményesen zárul* - egyben alapszabály módosulását is jelenti.

A részvények névértékének, számának csökkentése akkor hajtható végre ténylegesen, amikor az alaptőke leszállítását a cégbíróság a cégjegyzékbe bejegyezte.

A közgyűlés az alaptőkét a tőkeminimum alá is leszállíthatja, azonban az erről szóló határozat csak akkor hatályos, ha egyidejűleg sor kerül az alaptőke felemelésére is, melynek eredményeként a leszállított és felemelt alaptőke eléri a gazdasági társaságokról szóló törvényben meghatározott tőkeminimumot. Ebben az esetben beszélünk a **feltételes tőkeleszállításról**. [Gt. 266.§ (5) bekezdés]

Egyszerűsített alaptőke leszállítás [Gt. 267.§ (3) bekezdés]

Az alaptőke leszállítással kapcsolatban **mellőzhető a közgyűlési határozathozatal** abban az esetben, ha a részvénytársaság alapszabálya meghatározott feltételek bekövetkezésének esetére a részvények kötelező bevonását, az alaptőke leszállítását előzetesen, az érintett részvénytársaságba tartozó részvények kibocsátását megelőzően előírta. Ha az alapszabályban meghatározott tőke leszállítási feltétel bekövetkezik az igazgatóság – **közgyűlési határozat nélkül** – a tőke leszállítására irányadó szabályokat megfelelően alkalmazza.

A kötelező tőkeleszállítás törvényi előírás alapján**A kötelező tőkeleszállítás korlátolt felelősségű társaság esetében** [Gt.143 § (2) bekezdés a) pont, Gt 51 § (1) bekezdés]

- ha a társaság mérlegéből kitűnik, hogy a saját tőke veszteség miatt a felére csökkent
- ha a saját tőke két egymást követő évben az adott gazdasági formára előírt tőkeminimum alá csökkent
- visszavásárolt üzletrész esetében legkésőbb egy év elteltével, ha a társaság bevonja
- jogutód nélkül megszűnt tag üzletrészeinek bevonása esetén
- ha a tag bírósági kizárására kerül sor és az árverés sikertelen
- ha a pótbefizetés pénzügyi teljesítésére a tag a felhívást követő határidőn belül nem intézkedik
- munkavállaló halála, vagy munkaviszonyának nem nyugdíjazás miatti megszűnése után dolgozói üzletrész bevonásáról döntenek

Ha a törzstőke leszállítása a felsorolt, törvényben meghatározott ok miatt kötelező, a taggyűlés az ok bekövetkeztéről történt tudomásszerzést követő harminc napon

belül köteles a tőke leszállításáról határozni.

Ha a törzstőke **kötelező leszállítása** meghiúsul, és a társaság a meghiúsulástól számított harminc napon belül nem szünteti meg a kötelező törzstőke leszállítás okait, kötelező más társasági formába átalakulni, vagy jogutód nélküli megszűnésről határozni, azért, mert a társaság ez esetben törvénytöen működik. Abban az esetben azonban, ha a tőke leszállítását a társaság **saját elhatározásából** kezdeményezi, és a tőkeleszállítás meghiúsul pl. olyan okból, hogy a társaság nem nyújt biztosítékot a hitelezőknek, nem von maga után intézkedési kötelezettséget.

A kötelező tőkeleszállítás részvénytársaság esetében [Gt. 245 §, 246 §]

Amennyiben az alaptőke leszállítására jogszabályi előírás alapján kerül sor, nem a közgyűlés jogosult a tőkeleszállítás elhatározásáról dönteni, hanem az igazgatóságnak kell a cégbírósághoz fordulni, kérve a döntés meghozatalát, és okiratokkal kell igazolni, hogy a gazdasági társaságról szóló törvény előírásaiban szereplő, kötelező tőke leszállítási ok áll fenn. Ezen okok a következők:

- a részvénytársaság törzstőkéje a felére csökkent, vagy
- ha a saját tőke két egymást követő évben az adott gazdasági formára előírt tőkeminimum alá csökkent
- ha a saját tőke veszteség következtében az alaptőke kétharmadára csökken és az e miatt összehívott közgyűlés befejezését követő három hónapon belül, a körülmény változatlanul fennáll,
- dolgozói részvény bevonása esetén
- visszaváltható részvény bevonása esetén
- átalakulás esetén

Mindenekelőtt a részvénytársaság tulajdonában álló saját részvényeket kell bevonni.

Nyomdai úton előállított részvények esetében sor kerülhet az alaptőke leszállítására a részvények kicserélésével, lebélyegzésével, és a részvények számának az alapszabályban meghatározott módon történő kicserélésével.

Az alaptőke leszállításáról, kérelemre a cégbíróság határoz, és amennyiben az eljárás eredményesen zárul, abban az esetben az alapszabály módosítását is jelenti.

Ha az alaptőke kötelező leszállítása meghiúsul, és a meghiúsulást követő harminc napon belül nem szünteti meg a részvénytársaság a kötelező tőkeleszállítás okait, kötelező más társasági formába átalakulni vagy a jogutód nélküli megszűnésről határozni. Az alaptőke leszállítás meghiúsulását az igazgatóság köteles a cégbíróságnak bejelenteni, erre harminc napon belül sort kell keríteni.

Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy amennyiben saját elhatározásból kerül sor a törzstőke, alaptőke leszállítására a **hitelezővédelmi eljárást** le kell folytatni. A gazdasági társaságokról szóló törvény meghatározza a hitelezővédelmi eljárás rendjét, a társaságokat terhelő kétszeri közzétételi kötelezettséget, a hitelezői igény bejelentésére rendelkezésre álló, jogvesztő határidőt, illetve azt is, hogy kik azok a hitelezők, akik biztosítékra nem tarthatnak igényt.

Hitelezővédelmi eljárás biztosítása [Gt. 162.§, 163.§, 271.§, 272.§] a törzstőke, alaptőke leszállítás következő nagyon fontos eleme, olyannyira, hogy a társaság tőkeleszállítása csak akkor jegyezhető be a cégjegyzékbe, ha a társaság igazolja a hitelezővédelmi eljárás szabályszerű lefolytatását. Ennek keretében az alábbi kötelezettségeknek kell eleget tenni:

- A törzstőke, alaptőke leszállítását elhatározó taggyűlési, közgyűlési határozat meghozatalát követő

harminc napon belül kötelező azt a Cégbíróságnak megküldeni, egyidejűleg intézkedni a tőkeleszállításról szóló döntés Cégközlönyben történő kétszer egymás utáni közzétételéről, akként, hogy a két közzététel között legalább harminc napnak el kell telnie.

- A hirdetményben fel kell hívni a társaság hitelezőit, hogy a hirdetmény első alkalommal történt közzétételét megelőzően keletkezett és ezen időpontig esedékessé nem vált követeléseik után biztosítékra tarthatnak igényt.
- A társaság ismert hitelezőit közvetlenül is köteles értesíteni.
- A társaság hitelezői a hirdetmény utolsó közzétételétől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül jogosultak bejelenteni, hogy a törzstőke, alaptőke leszállításával összefüggésben biztosítékra tarthatnak igényt.
- A társaság az igénybejelentés előterjesztésére biztosított határidő lejártát követő nyolc napon belül köteles biztosítékot nyújtani, vagy annak a kérelem elutasítását és annak indoklását a hitelező tudomására hozni.

Nem kötelező lefolytatni a hitelezővédelmi eljárást abban az esetben, ha az alaptőke leszállítására a társaság **veszteségének rendezése** végett, vagy a számviteli törvényben meghatározott módon, a részvénytársaság alaptőkéjén felüli **tartalékok** javára történő átcsoportosítás miatt kerül sor. A társaság ugyanis nincs abban a helyzetben, hogy a hitelezőknek biztosítékot nyújtson, hiszen a saját tőke egy része már elveszett, abban az esetben pedig, amikor a saját tőke átcsoportosítása miatt történik az alaptőke leszállítása, az nem sérti a hitelezők érdekét.

A törzstőke, alaptőke leszállítás fő szabálya [Gt. 160 § (1)(2) bekezdés]

A tőkeleszállítás a tagok üzletrésznének nagyságát törzsbetét, részvénytársaságnál részvény- arányosan érinti a jegyzett tőke csökkentés arányában a jegyzett tőkén felüli saját tőke elemeket is.

Tőke kivonással az alaptőke, törzstőke leszállításakor a leszállított alaptőke, törzstőke és az azzal arányos jegyzett tőkén felüli eredménytartalék tőketartalék valamennyi tulajdonost megillet, üzletrésze, részvényei arányában. Nem lehet másként eljárni abban az esetben sem, ha a társaságnak csak egy tulajdonosa van.

Ha a saját tőke kevesebb, mint a jegyzett tőke, abban az esetben először a veszteségrendezés miatti törzstőke, alaptőke leszállításról kell gondoskodni.

A törzstőke, alaptőke leszállítás számviteli szabályai**Törzstőke, alaptőke leszállítás tőke kivonással**

Tőke kivonással történő leszállításkor figyelembe kell venni – törzstőke arányában – a törzstőkén felüli vagyon összegét is.

- A cégjegyzékbe történő bejegyzés napjával a tőkeleszállítás névértékének, valamint az arányos tőketartalék, eredménytartalék összegének elszámolása

T 411 Törzstőke

T 412 Tőketartalék

T 413 Eredménytartalék

K 479 Alapítókkal szembeni rövid lejáratú kötelezettségek

- Pénzvisszafizetés esetén a cégjegyzékbe való bejegyzést követően a részvényeseknek, tagoknak járó összeg kifizetése

T 479 Alapítókkal szembeni rövid lejáratú kötelezettségek

K 38 Pénzeszközök

- Eszközök átadása esetén a cégjegyzékbe való bejegyzést követően a részvényeseknek, tagoknak átadott eszközök könyv szerinti értékének kivezetése

Befektetett eszköz esetén:

T 861 Értékesített immateriális javak, tárgyi eszközök könyv szerinti értéke

K 11 – 16 Immateriális javak/Tárgyi eszközök

Készlet esetén:

T 814 Elladott áruk beszerzési értéke

K 2 Készletek

- Az eszközök átadása esetén a cégjegyzékbe való bejegyzést követően a részvényeseknek, tagoknak átadott eszköz elfogadott (piaci) értékének elszámolása értékesítésként

Befektetett eszköz esetén:

T 368 Különféle egyéb követelések

K 961 Értékesített immateriális javak, tárgyi eszközök bevétele

K 467 Fizetendő általános forgalmi adó

Készlet esetén:

T 368 Különféle egyéb követelések

K 91-94 Értékesítés árbevétele

K 467 Fizetendő általános forgalmi adó

Törzstőke, alaptőke leszállítás veszteség rendezése miatt

- A cégjegyzékbe történő bejegyzést követően

T 411 Törzstőke

K 413 Eredménytartalék

Törzstőke, alaptőke leszállítás a tőketartalék, eredménytartalék, javára

- A cégjegyzékbe történő bejegyzést követően

T 411 Törzstőke
K 412 Tőketartalék
413 Eredménytartalék

Fontos tudni, hogy az eredménytartaléknak lehet negatív egyenlege, de ebben az esetben először a veszteség miatti törzstőke leszállításról kell határozni. A tőketartaléknak nem lehet negatív egyenlege.

A lekötött tartalékba helyezhető a törzstőke leszállítás összege, abban az esetben, ha

- nem jár tőke kivonással,
- nem kötelező a leszállítás, hanem saját elhatározásból történik

és összege nem lehet több, mint korlátolt felelősségű társaság esetében a törzstőke, részvénytársaság esetében az alaptőke 10 százaléka.

Az így képzett lekötött tartalékot az erről szóló döntés időpontjában veszteségrendezésre, a cégbejegyzés időpontjában jegyzett tőke-emelésre lehet felhasználni, megszüntetni.

A törzstőke leszállítás elsődleges bizonylata a társasági szerződés módosítása, továbbá a törzstőke leszállításának a cégjegyzékbe történő bejegyzését elrendelő végzés.

A tőke kivonás időpontjában meglévő saját tőke dokumentuma a hat hónapnál nem régebbi, számviteli törvény szerint elkészített éves, egyszerűsített éves beszámoló, ennek hiányában pedig az e célból készített közbenső mérleg, azonban ennek elkészítése a jogszabályok szó szerinti értelmezése alapján nem kötelező.

Adózási szabályok

A tőke kivonással történő törzstőke, alaptőke leszállításhoz kapcsolódó adózási szabályokkal mindenképpen a döntés, határozathozatal előtt hasznos tisztában lenni. A gazdasági társaságokról szóló törvény 131.§ (3) bekezdése szerint a taggyűlésnek írásban kell nyilatkoznia arról, hogy a kifi-

zetés nem veszélyezteti a társaság fizetőképességét, illetve a hitelezők érdekeinek érvényesülését. A törvény 160.§ (2) bekezdése pedig kimondja, hogy a törzstőke, tőke kivonással történő leszállításakor, a tagokat megillető összeg megállapítása során számításba kell venni – a törzstőke arányában - a törzstőkén felüli vagyonszegét is.

A hitelezővédelemmel kapcsolatos előírások a törvény 50 § - ában szerepelnek, az ügyvezető felelősségét a 30 § (2) bekezdésében olvashatjuk, de a tőke műveletek szabályosságáért a könyvvizsgáló is felelősségre vonható.

Adózási szabályok a társasági adó törvény hatálya alá tartozó tagnál, tulajdonosnál

Általános forgalmi adó

Amennyiben a jegyzett tőke tőke kivonással történő leszállításakor a tulajdonossal szembeni kötelezettséget eszköz kiadásával, esetleg az apportált eszköz visszaadásával rendezik, úgy a **piaci értéket** alapul véve az áfa felszámítására is figyelemmel kell lenni. Az áfás összeget kell a követelések között kimutatni.

Társasági adó

A törvény 7. § (1) bekezdésének gy) pontja szerint az adózás előtti eredményt csökkenti a tagnál, részvényesnél, üzletrész tulajdonosnál a kivezetett (részben kivezetett) részesedésnek a bekerülési értéket meghaladóan, a kivezetés miatt az adóévben elszámolt bevétel, ha a tulajdoni részesedést jelentő befektetés jogutód nélküli megszűnés, jegyzett tőke **tőke kivonás útján történő leszállítása** vagy kedvezményezett átalakulás következtében szűnt meg, illetve csökkent.

Adózási szabályok a személyi jövedelemadó törvény hatálya alá tartozó tagnál, tulajdonosnál

Személyi jövedelemadó törvény

A tőkekivonással történő tőkeleszállítás-kor, amennyiben a saját tőke meghaladja a jegyzett tőke összegét, a magánszemély részére ki kell adni a törzstőkére jutó eredménytartalékot és tőketartalékot is. Ez a vállalkozásból kivont jövedelem egyik eleme. A vállalkozásból kivont jövedelemmel kapcsolatos személyi jövedelemadó kötelezettséget a személyi jövedelemadóról szóló törvény 68.§ - a szabályozza. Ezen jogszabályhely alapján a társaság jegyzett tőkéjének tőkekivonás útján történő leszállítása következtében a magánszemély tag által e jogviszonyára tekintettel a társaság vagyonából megszerzett bevételből a rá jutó jegyzett tőkén felüli tőkéből az a rész, amely meghaladja az üzlet-rész megszerzésére fordított értéknek a jegyzett tőke leszállításával arányos részét a magánszemély jövedelmének minősül. Ezt a jövedelmet 25 százaléknyi személyi jövedelemadó terheli

A szerzési értéket a törvény 67. § (9) bekezdésében határozták meg.

Megjegyezzük, hogy a jegyzett tőke leszállításhoz is kapcsolódhat adófizetési kötelezettség, ugyanis a jegyzett tőke forrása lehet adózott jövedelem (ami adómentesen vonható ki, klasszikusan ez az alapításkor betett vagyon), azonban a jegyzett tőke részét képezheti az „szja szempontjából „adózatlan” jövedelem is. 2003. január 1-éig, a szabad eredménytartalékból történő jegyzett tőkeemelés szja-kötelezettség terhelte, így annak társaságból történő kivonása adómentes. Azonban a 2003. január 1-től az eredménytartalékból történő jegyzett tőke emelés nem jár adókötelezettséggel a tőkeemelés megvalósításakor, szja-fizetési kötelezettség a tőkekivonáskor valósul meg.

Egészségügyi hozzájárulás

A vállalkozásból kivont jövedelem után 14 % - os mértékű egészségügyi hozzájárulást kell fizetni a törvény 2.§ (3) bekezdése alapján mindaddig, amíg a törvényi előírás

szerint figyelembe veendő járulékok és az egészségügyi hozzájárulás együttes összege a tárgyévben el nem éri az éves 450 ezer forintos felső határt.

Adózás rendjéről szóló törvény

A vállalkozásból kivont jövedelem után fizetendő személyi jövedelemadót és az egészségügyi hozzájárulást is a kifizető állapítja meg, vonja le, vallja be, fizeti meg az adóhatósághoz.

Most pedig lássuk a törzstőke leszállítás különféle eseteit.

A törzstőke leszállítása tőkekivonással

A tőkekivonással végrehajtott tőkeleszállítás részleges megszűnésnek is felfogható (több ilyen lépéssel szinte meg lehet szüntetni egy céget), megszűnés esetében pedig a hitelezők kielégítése után fennmaradó vagyont, a törzsbetétek, illetve a részvénnyek névértéke arányában kell felosztani.

A tőkeminimumok csökkenése miatt sok társaság él a törzstőke, tőke kivonással történő leszállításának lehetőségével. Erről korlátolt felelősségű társaság esetében a taggyűlés dönt. A gazdasági társaságokról szóló törvény szerint a tagokat megillető összeg megállapítása során, a törzstőkén felüli vagyont is figyelembe kell venni, ezért a tőkekivonás esetén nem dönthetnek úgy a tagok, hogy nem kérik a felhalmozott vagyon kiadását. A gazdasági társaságokról szóló törvény előírásaihoz kapcsolódik a számviteli törvény azon előírása, mely szerint a tőkekivonáshoz kapcsolódik az eredménytartalék, illetve a tőketartalék kivonása is. A törzstőke leszállításának cégbírósági bejegyzése napjával a tulajdonosoknak járó saját tőke összegét kötelezettségként kell előírnia:

- a jegyzett tőke csökkentése
 - T 411 Törzstőke
 - K 479 Alapítókkal szembeni rövid lejáratú kötelezettségek
- eredménytartalék csökkentése

T 413 Eredménytartalék

K 479 Alapítókkal szembeni rövid lejáratú kötelezettségek

- tőketartalék csökkentése

T 412 Tőketartalék

K 479 Alapítókkal szembeni rövid lejáratú kötelezettségek

könyvelési lépésekkel.

A tulajdonosoknak járó kötelezettség teljesítése történhet pénzben, vagy eszközben is.

Amennyiben a társaság ezen kötelezettségét egyéb, más eszközben kívánja teljesíteni, akkor az eszköz tekintetében az ügylet értékesítésnek minősül, függetlenül attól, hogy az eszközt a tulajdonos társaság alapításakor, vagy a jegyzett tőke emeléskor apportálta, vagy az eszközt a társaság működése alatt, annak keretében szerezte meg. Az értékesítést az eszköz jellegének megfelelően az értékesítés nettó árbevételeként, egyéb bevételként, vagy a pénzügyi műveletek bevételeként kell elszámolni. Ezt követően az eszköz értékesítéséből származó követelés és a tőke kivonással történő leszállításból adódó kötelezettség kerül beszámításra.

Visszavásárolt üzletrész bevonása

Számtalan ok miatt fordulhat elő, hogy a társaság tagja kiválik, ezért a társaság az üzletrészt visszavásárolja, az üzletrész a visszavásárlási áron a társaság tulajdona lesz. A gazdasági társaságokról szóló törvény előírásai értelmében a visszavásárolt üzletrész értékeként a visszavásárolt üzletrészre jutó saját tőkét indokolt számításba venni. A jövőben bekövetkező, a saját tőkét változtató hatásokat, sem pozitív, sem negatív hatást – jövőbeni várható veszteséget - nem szabad figyelembe venni.

A visszavásárolt üzletrészt a gazdasági társaságokról szóló törvény szerint a többi tagnak át lehet adni térítés nélkül, vagy **be lehet vonni**.

Amennyiben a visszavásárolt üzletrész bevonják, akkor a bevont üzletrész névértékével a számviteli törvény 86. § (3) bekezdés f) pontja alapján a jegyzett tőke összegét csökkenteni kell szemben a rendkívüli bevételekkel. (T 411- K 987) Ezzel egyidejűleg az üzletrész visszavásárlási értékét rendkívüli ráfordításként számoljuk el a számviteli törvény 86.§ (6) bekezdés b) pontja alapján (T 887- K 373)

Amennyiben a visszavásárolt üzletrész bevonásakor rendkívüli eredmény pozitív, mert a rendkívüli bevételként elszámolt összeg meghaladja a rendkívüli ráfordításként elszámolt összeget, a különbözet csökkenti az adóalapot a Tao. törvény 7.§ (1) bekezdés m) pontja alapján. Természetesen, amennyiben a társaság a visszavásárolt üzletrészt bevonta, nincs mit átadnia a többi tagnak térítés nélkül.

Tőke kivonással történő törzstőke leszállítás (apport visszaadásával)

Amennyiben a törzstőke tőke kivonással történő leszállításakor a tulajdonossal szemben előírt kötelezettséget eszköz átadásával, **apport** visszaadásával rendezik, akkor ehhez az eszközt először „el kell adni”, piaci értéken, áfa felszámításával. A piaci értéken történő értékesítés követelménye a Tao. és az Áfa törvény előírásai-ból következik.

Az apportként bevitt telek, ingatlan, eszköz piaci értéken

T 368 Különböző egyéb követelések

K 961 Értékesített immateriális javak, tárgyi eszközök bevétele

K 467 Fizetendő általános forgalmi adó

kapcsolódó tétel az eszköz könyv szerinti értékének kivezetése

T 861 Értékesített tárgyi eszközök, immateriális javak könyv szerinti értéke

K 11-16 Immateriális javak, Tárgyi eszközök

Vagy

T 368 Különböző egyéb követelések

K 91-94 Értékesítés bevétele

K 467 Fizetendő általános forgalmi adó

T 814 Eladott áruk beszerzési értéke

K 2 Készletek

A jegyzett tőke leszállítás a saját tőke egyéb elemeinek kivonása tulajdonossal szembeni kötelezettség

T 411 Törzstőke

T 412 Tőketartalék

T 413 Eredménytartalék

K 458 Rövid lejáratú kötelezettség kapcsolt vállalkozással szemben

K 459 Rövid lejáratú kötelezettség egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben

K 479 Alapítókkal szembeni kötelezettség

A követelést be kell számítani a tulajdonossal szembeni kötelezettségbe

T 458 Rövid lejáratú kötelezettség kapcsolt vállalkozással szemben

T 459 Rövid lejáratú kötelezettség egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben

T 479 Alapítókkal szembeni kötelezettség

K 368 Különféle egyéb követelések

Amennyiben a követelés összege meghaladja a tőkeleszállítás miatti kötelezettség összegét, a különbözetet a tulajdonosnak be kell fizetnie a társasághoz.

Tőke kivonás elszámolása a társaság tagjánál, tulajdonosánál

A jegyzett tőke leszállítást végrehajtó társaság tulajdonosa a tőkeleszállításról szóló cégbírósági bejegyzést követően a befektetett pénzügyi eszközök közül kivezeti, és rendkívüli ráfordításként számolja el a bevont részesedés nyilvántartási értékét.

T 884 Tőke kivonással történő tőkeleszállításnál a bevont részesedés nyilvántartás szerinti értéke

K 171 Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban

K 172 Egyéb tartós részesedés

K 371 Részesedés kapcsolt vállalkozásban

K 372 Egyéb részesedések

A bevont részesedés ellenében kapott eszközök elfogadott, megállapodás szerinti értékével megegyező (általános forgalmi adó nélküli) összeget eszközként és rendkívüli bevétel növekedésként számolja el.

T 1/ 2, Befektetett eszközök/ Forgóeszközök

K 984 Tőke kivonással történő tőkeleszállításnál a bevont részesedés fejében átvett eszközök értéke

Kapcsolódó áfa elszámolása:

T 466 Előzetesen felszámított általános forgalmi adó

K 479 Különféle egyéb kötelezettség

A tulajdonos a ténylegesen átvett eszközöket a részére kiállított számla alapján nyilvántartásba veszi, a megfelelő eszközök, az előzetesen felszámított áfa, valamint kötelezettség növekedéseként számolja el.

A követelés, kötelezettség összevezetése utáni különbözetet pénzügyileg rendezi, és ugyancsak pénzügyileg rendezi az áfa összegét is.

A részesedés mértékétől függően, kapcsolt, vagy egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szembeni követelés, vagy kötelezettség mérleg sorok kerülnek kitöltésre. Amennyiben a fenti jogcímen elszámolt bevételnek jelentős az eredményre gyakorolt hatása, abban az esetben, a kiegészítő mellékletben közölni kell.

Fentieket mérlegelve, talán könnyebb, jó döntést hozni annak érdekében, hogy a társaság tulajdonosai tagjai élhessenek a törvény adta tőke kivonás lehetőségével, ugyanakkor tartsák szem előtt a hitelezői szempontokat, és ne boruljon fel a társaság likviditása sem. A törzstőke csökkentése miatt csak azt követően forduljanak ügyvédhez, ha a könyvelők, adótanácsadók és

a könyvvizsgáló véleményével összhang-
ban reális döntést tudtak hozni.

Kovács Ferencné